

Magyarnak lenni...

Nem titkolom, kicsit „túl jó hangulorú” társasággal ballagtam a Dóm téren hazafelé, mikor egy barátom a harsány jókedv közepette megálljt parancsolt nekünk. Egy ittas ember komolyságával szólította fel kis kompániánkat, hogy az út közben talált virágokat ne vigyük tovább, hanem közfelkiáltással itéljük oda Erkel Ferencnek (akinek a mellszobrára ott található az arkádok alatti panteonban), mivel „Csak ő szerezte a mi himnuszunk zenéjét”.

Bágyadt meghittség fogta el a társaságot, de ez a pátosszal nemesített hangulat nem tartott sokáig, mert egy kiművelt emberfő közülünk lehűtötte a kedélyeket. Ellentmondást nem tűrő hangon jelentette be: a magyar himnusz zenéjét nem Erkel, hanem Egressy Béni szerezte.

Bevallom kissé rémülten firkésztem az arcát. Vajon komolyan szolt vagy csak ugrasztani akarta a fáradt agyamat? De ez utóbbiról szó sem lehetett, mivel az azonnal föllobbanó vitában egyre szenvedélyesebben védte nézetét. És nem maradt egyedül. A fejek kitisztultak és még vagy ketten csatlakoztak az Egressy-párthoz. S mit tesz ilyen vitában a tüzes magyar ember? Hát fogadást ajánl, de azonnal. Nagy tétek röpködtek a levegőben, míg végül megállapodtunk egy bizonyos mennyiségű sörről.

No, de ki döntsön? Mivel csakis pártatlan lehet a bírának, kis társaságunk éjjel fél egykor szűrőpróba szerűen megállította az utcán az emberéket. A nagy kérdés: ki szerezte a magyar himnusz zenéjét? — Ugye nevetséges azt feltételezni felnőtt,

hazájukat ismerő és szerető emberekről, hogy egy ilyen alapvető (mert ugye az?) kérdésre hibás vagy semmilyen választ adjanak. Én is így hittem. Kicsit szegyenkezve állítottam meg az első arra haladó csoportot (három kislányt a JATE hallgatói közül), de amikor láttam a rémült arcokat egészen más érzés lobbant föl bennem. „A magyar himnusz zenéjét...” — nyújtotta végtelen hosszúra a kérdést az egyik, és némán, zavartan (de nem szégyenkezve!) viharasztak rajta a barátnői. „Nem is tudom, talán...” — s a talán nem követte folytatás. Itt még a kollektív bölcsesség is kevésnek bizonyult.

És mi mentünk tovább. Fial pár útbán a kollégium felé, két elmélázó ifjú titán, s még sokan mások (de a véletlen úgy hozta, hogy valamennyien felsőoktatási intézményeinkben koptatják a padokat) bámultak ránk értetlenül. Nem a kérdést találták érthetetlennek, a választ nem akart fölírni.

Végül, szerencsétlenségünkre egy Szegeden tanuló jordán diákot szúrtunk ki magunknak, mit sem sejtve nemzeti hovatartozásáról. Elnézést kért (!), hogy sajnos nem tudja, de helyette bemutatatta saját országa himnuszának a zeneszerzőjét. Majd ártatlanul feltette a kijózanító kérdést: „Miért, Ti nem tudjátok?”

Mi álltunk a hidon (bevallom én egyre jobban elboruló szemekkel) és egymásra néztünk. Nem, mi nem tudtuk. Mi, szegedi fiatalok, fiúk és lányok, egyetemisták és főiskolások, mi nem tudtuk.

És másnap, mikor is megkaptam a jól megérdemelt sörmöt,

sajnos, nem sikerült jóízűen kortyolni a hús nedűt.

Tudom, nem a tárgyi tudás határozza meg az ember milyenségét: a lezionokból, tankönyvekből ellesett adatok még nem nevelnek jó embert az emberről, de... Azt is tudom, hogy húsz egyetemista még nem az egyetem ifjúsága, de... De ez a vizsgálódás számomra még is sokat elárult abból a „néplelekből”, amelyik olyan könnyen hajlamos méternyi kokárdák viselésére, az elvtelen zászlólobogtatásra, az önsajnálkozásra és a sirva-vigadásra. És elárult valamit abból az alpból is, amire nem lehet hazafias és internacionalista eszméket, nézeteket fölépíteni: ami arra kevés, hogy megalapozottan vizsgáljuk helyünket a világban.

Mert most nem Erkel Ferencet érte sérelem (vagy nemcsak őt), hanem sokkal többet, többeket bántottunk meg tudatlanságunkkal. És aligha vadozhat engem valaki is a nacionalizmusra buzdítással, ha elvárom, hogy mindenki (!) jóltesült legyen ilyen „nemzeti” dolgokban. Nem „jó” magyarnak vagy „nagy” magyarnak kell lenniük, csak egyszerűen és kisbetűvel magyarnak; tudva értékeinket és látva a hibáinkat is. És többek közt ezért kell ismernünk Erkel Ferencet.

S hogy hasonló kellemetlenségektől megmentsem a gyanútlan fejeiket, végül hadd áruljak el egy titkot. A Himnusz szövegét Kölcsey Ferenc írta. Így ha újra belezavarja az éjszakába egy hozzáam hasonló, kellemetlen alak, kérem himnuszügyben elhallgatni Petőfi, Ady és József Attila nevét!

BÁTYI ZOLTÁN

Közös kincs

említett szemlélet korlát-in minden igyekezete megtört. Barátom „magyaros” gyengeségéből végül erény kovácsolódott, s ő lett a „jó srác”, a követendő példa. Mert akkor és ott az volt a sikk. — Hasonló műveltségű évfolyamtársaim a főiskolán ugyanilyen hiányosságaikat mélységesen titkolták.

Csakhoggy: meddig lehet titkolózni? — Elég bepillantani a kérvényekbe, a pályamunkákba, a különféle dolgozatokba: fogalmazási és helyesírási hibák köszönnek vissza.

A fentebb említett plakát tehát nem egyedi eset, s így nem is meglepetés. Tömeges jelenségről van szó — ami nyugtalanító. Mert nyelvünk nemzeti kultúránk egyik alappillére. S mint ilyen, egyben közös kincs, aminek megtartása közös érdek. — S kitől várható nyelvi kultúránk ápolása, ha nem az egyetemről, főiskoláról kikerülőktől, a leendő tanároktól, akik műveltségre fogják tanítani a jövő ifjúságát. Amire készülve viszont nem titkolni (igaz, nem is nagyodbra verni) kell azt, amit nem tudunk, hanem tanulni! Hogy taníthassunk...

HORVÁTH ISTVÁN

Nemrégiben lemerészkedtem az egyetemi klubba. Az ajtóban egy vics jutott az eszembe: „Miert irtad két t-vel azt, hogy elmúlt? — Mert a múlt idő jele a két t.”

A vics nem „magától jött”. A bejárat fölött ugyanis egy közlemény adta tudtul, hogy „Ma este... lessz”. Igaz, nem egészen így, mert egy jóéztű ember már módosította, két tintával áthúzta az egyik s betűt. (Igy legalább még fejtűnőbb lett!)

Mocorogni kezdett bennem egy gondolat: miként kerülhetett ez a plakát egy egyetemi klub falára? Jó, a válasz kézenfekvő: azért, mert odaragasztották. De ki, s miért így, hibásan? Először gyanakodni kezdtem, hogy ez valami kihívásnak készült. Csakhoggy a két filctoll nyoma tanúbizonyosságul szolgált: a közönség vette a lapot. Akkor hát miért hagyták ott? Elretentő példának? Tanulásiagnak? — A szállozó vendégek felzsiszenései aztán megadták a választ. Bármik okból is pompázott a fulon a hirdetés, csak egy valamit sikerült elérni vele: meglepetést.

De valójában meglepetés-e?

A napokban egy ismerősöm — aki főiskolát végzett matematika-fizika szakon — kezembe adta kérvényét. Abbéli véleményemet kérte, hogy jól indokolta-e mondandóját. „Jól!” „Imgyen: ... feleséggemmel és gyerekkemmel albréletben lakom, ahol nem nagyon jól élünk. Ebből következnek...”

Ebből sokminden következhet, de bizonyosan csak egyvalamit állíthatunk. Nevezetesen, hogy rájuk is igaz a mondás, miszerint „Amit Peti nem tanult meg, azt Péter sem tudhatja”.

Pedig a magyar nyelvet mindenkinek tanítják — igaz, nem mindenütt egyformán. Mert az úgynevezett reál-jellegű közepiskolákban visszatérő szólam, hogy „Nem olyan vészes, ha X. gyenge magyarból, fő, hogy jó fizikus, hogy fejből tudja a függvénytáblázatot”... stb.

Jól emlékszem „lángész-gyánús” osztálytársamra, aki kiváló matematikus volt, s rém gyenge magyaros. Tanárunk vergődött értelmes tanítványával, mert az

Vendég

A Magyar Tudományos Akadémia vendégeként hazánkban tartózkodó Witold Czahorski akadémikus, a varsói egyetem professzora, kétnapos látogatást tett Szegeden. Október 26-án a JATE Állam- és Jogtudományi Karának Polgári jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszékén kerekasztal-beszélgetést folytatott, melyen jelen volt dr. Kemenes Béla tanszékvezető és a tanszék oktatói. A vendéget fogadta dr. Kovács István akadémikus, a jogi kar dékánja.

Esti pillanatkép a kollégiumban

Mese nem volt, játszani kellett!

Az idei Főiskolai Napok mintegy ráadásaként rendezte meg a Testnevelési Tanszék és a sportkör a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola lassan hagyományává váló sportdelutánját. Az újszagedi Sportcsarnokban november 21-én megtartott közel három és fél órás játékot dr. Vaskor András főigazgató-helyettes megnyitó szavai vezették be.

Ezután — nem volt kivételezés — tanárnak, diáknak végeznie kellett a közös torna pattingó ritmusú gyakorlatait. A rövid izomfrissítő gimnasztikázást követően kezdetét vehette az évfolyamok küzdelme. Mindjárt az elején jött az

emberlavina,

amelytől valószínűleg egy rutinos hegymászó is alaposan megrémült volna. A feladat elején még csak egy pár kerülgette a célpontul szolgáló zsámolyt, a végén már húszan loholtak kéz a kézben. Bizony az erős lábakkal lett jó tudóré is szükségük volt az élen haladóknak. Am, pihenésre sem volt idő, máris következett a medicinlabdás váltó, a karizmok próbatétele. Ezt a gyakorlatcsoporthoz végül húsz-húsz fiú és lány guggolásban szökdelése zárta.

Újabb váltók eszközeiként hamarosan előkerültek a könnyebb labdák is: a futball és a kézilabda. A leginkább meglepő az volt, mennyivel jobb gömbéztékük van a lányoknak, mint a fiúknak. Bár látványosságnak sem volt utolsó, de ugyancsak a nagy pontvadászat részeként tekinthetjük meg a mlyen tisztelt Felső és Alsóház (az oktatók) focidarbiját, amelyet izgalmas csatában az előbbiek nyertek, tovább növelve

ezzel a két felsőbb évfolyam pontszámát.

Ismét az évfolyamok hallgatói foglalták el a játékerteret, az újabb váltoгыakorlatokban ügyességükről is tanúbizonyosságot tettek. A gyengébb idegzetűek oda sem mertek nézni, amikor a táraak által tartott rudakra másztak a legbátrabbak, léggömbökkel a szájukban. De érdekességben nem maradt el az előbbi feladat mögött a kötél-sorváltó sem. Majd máris a sportdelután legkedvesebb jelenetei következtek: az 1. és 2. számú gyakorló általános iskola negyedikes tanulóinak versengése, ami ugyancsak beleszámitott a főiskolások pontversenyébe. A soron következett játétkban a küzdő felek arról adtak számot, hol tart ma a magyar futball. Az alsóbb és felsőbb évfolyamválogatottak összecsapásának első félidejében a hazai pályáról jól ismert gyalogfutballból láthatunk ízfőtőt, a második játékrész pedig — emlékeztetve válogatott focistáink „gyorsaságára” — a pókfoci jegyében telt el.

Száz karatéka

Az újabb medicinlabdás játékok után pihenésképpen karate edzésbemutatóra került sor, Kovács Kálmán testnevelő tanár irányításával. Csaknem százan próbálták meg a sportág könnyűnek egyáltalán nem mondható gyakorlatait végrehajtani, alapvető mozdulatait elsajátítani. Ezzel azonban még nem ért véget a bemutatók sora — néhány perccig Katics László felnőtt és Csáki József ifjúsági válogatott tornász nyújtógyakorlataiban gyönyörködhetek a nézők.

A pontokért való küzdelemben ezután az évfolyamok vetélkedé-

sének befejező szakasza következett. Halálbiztos pontosságot és jó együttműködést igényelt a fiúk-lányok között a homlokok között tartott léggömbökkel való futóváltó, nem különben az aprócska lányok játékaiként ismert ugrókötelezés. Ez utóbbinak a pikantériáját az adta meg, hogy négy fiú és négy lány egyszerre igyekezett elkerülni a felállá szálló kötelet. Elsősorban az óvatosság volt az ellenfele a játszók-nak a következő versenyszámban, a pumpával való léggömb felfúvásban.

Silécekkel a parketten

Már hagyomány a főiskolai sportdelutánokon, hogy a téli sportok sem maradnak ki a programból. Tavaly a parkett-hockey, idén pedig a parkett-silésés hozott mulatságos pillanatokat. A síkfutó váltóval véget is ért a főiskolások idei sportdelutánja. A pontversenyben végül is a harmadik évfolyam diádalmaskodott — szervezetségüket, fegyelmettségüket és lelkesedésüket látva, teljesen megérdemelten. Az ünnepélyes eredményhirdetésen dr. Moholy Károly főigazgató adta át a díjakat — befőtteket, konzerveket, almacsomagokat — a csapatoknak, majd dr. Vaskor András zárta be a nagy vetélkedést.

Ami a leginkább szembetűnő volt a főiskolások ez évi játékában, hogy mennyi fiút és lányt sikerült megmozgatni: szinte mindenkinek volt alkalma néhány perces felüldülésre, vagyis egy kevéske jótékony testmozgásra a delután folyamán. S a megjelenetek nagy-nagy élvezettel, lelkesedéssel vettek részt a versenyekben.

— szalay —

Hasznos és szükséges

Ne vegyéték szónoklásnak, ha azt mondom: hasznos és feltétlenül szükséges volt az a munka, amit mi, TTK-sok a puszta szeri tsz-nek végeztünk.

Hasznos és szükséges, mert ennek a gazdaságnak is — s az ország valamennyi gazdaságának — idejében be kell takarítania a termését, mentenie a még menthetőt. Még akkor is, ha az rossz, ráfizetéses, s az érte járó munkadíj is kevés. S ehhez a munkához a szükséges munkaerőnek csak 15-30%-át biztosítja saját tagsága és mungép-ereje. S a kultúrák jellegéből adódóan igen sok ember kezét igényli művelésük.

Frázis? Mi az egyetemi tanulmányaink alatt — de egész fiatalkorunkban — a magyar állam, szüleink által többszörösen „meg vagyunk fizetve”. Nem egyenrangú, amit mi egyelőre cserébe adhatunk. S így a kapott fizetést is annak kell tekinteni — ami; nem munkánk ellenszolgáltatásának.

S a tsz fizette az utazásunkat, biztosította az étkezésünket. Bőséges és tápláló volt az ebéd, s nem is került kevésbe az előállítás. De melyik tömegétkeztetési hely tud egyéni szájjal szerinti főzni.

Értsétek meg: társadalmunknak szüksége van ránk, számít ránk, a munkánkra így is. S ha ezt elfogadjátok, már Ti is érzitek: — nem mindig a hangos, látványos kritikában kell vágányunk lennünk — egyszer a munkában is;

— azzal a paprikával is több lett volna a kereseted, amit ott-hagytál, eltapostál, eldobáltál, vagy nem szedtél le;

— nem minden tsz-vezető vagy „felölt” butább, mint mi

vagyunk — főleg a saját szakmájában;

— egyszer felülemelkedtünk mi is önző, egyéni érdekeinken — ahhoz, hogy kaphassunk, adnunk is kell.

S még valamit: legalább azok becsületét és önbecslet ne vegyük el fölényes és lelkisnyiló kritikával, akik tisztességesen dolgoznak.

A munka során azért jó volt a hangulat. Nem tagadtuk meg magunkat: zajosak, vidámak, „gyerekek” voltunk.

S ami pozitív: kevesebb volt a hiányzás, a fejelemzetlenség, mint az elmúlt évben. Érezhetően jobb volt az előkészítés mind az egyetemen, mind a tsz-ben, s szervezettebb volt a munkánk.

Legalább magunkban vitassuk meg ezeket a problémákat!

KOZMÁNÉ VINCZE MARIANNA

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP bizottságainak lapja

Felelős szerkesztő: DR. SZABÓ MAGDOLNA Szerkesztőség: 6720 Szeged Dugonics tér 13. Telefon: 12-119 Megjelenik havonta kétszer Ára: 1 forint. Előfizetési díj egy évre 17 forint. Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezeti bizottságai. Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat, Szeged, Tanácsköztársaság útja 10 sz. 6740. Telefon: 12-633. Telex: 82-282. Felelős kiadó: Kovács László igazgató Szegedi Nyomda Szeged. Bajcsy-Zel'nerky u 28 sz. 6720. 1978. XI. 24. — 5182 Felelős vezető: Dobó József igazgató.